

Аліна Корягіна

здобувачка вищої освіти 3 курсу Навчально-наукового
інституту права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ

**Кримінологія. Теорія Диференціальної асоціації та причини
виникнення її серед людей**

Кримінологія — це міждисциплінарна наука, яка вивчає причини виникнення злочинності, її форми та тенденції, а також методи попередження та контролю злочинної діяльності. Вона базується на знаннях із соціології, психології, права, економіки та інших дисциплін, досліджуючи взаємозв'язок між соціальними факторами та кримінальною поведінкою.

Основне завдання кримінології — зрозуміти, чому люди скоюють злочини, та знайти шляхи їхньої профілактики.[1]

Однією з найбільш обговорюваних у кримінології теорій є «теорія диференціальної асоціації», запропонована Едвіном Сазерлендом. Вона наголошує на тому, що злочинці не народжуються, а стають такими в процесі соціальної взаємодії з іншими людьми. Згідно з цією теорією, індивід навчається злочинної поведінки через близькі стосунки з особами, які передають йому свої цінності, норми та способи поведінки. Важливим аспектом є те, що не тільки навички скоєння злочину, а й моральні виправдання злочинних дій передаються через таку взаємодію.[2]

Основні положення цієї теорії включають:

- Злочинна поведінка є результатом навчання в процесі соціальних взаємодій.

- Злочинні навички, мотиви та установки засвоюються в групах близьких людей.

- Ймовірність скоєння злочину зростає, якщо індивід контактує з особами, які мають високий соціальний статус і схильні до девіантної поведінки.

- Злочинна діяльність стає можливою, коли людина отримує більше впливів на користь порушення закону, ніж на користь його дотримання.[2]

Причини злочинної поведінки є предметом широких дискусій і досліджень у кримінології, оскільки вони можуть бути різного походження: біологічного, психологічного, соціального та економічного.

Для прикладу:

- Біологічні фактори: деякі дослідження свідчать про генетичну схильність до агресивної чи девіантної поведінки, а також про роль гормональних і мозкових порушень.[1]

- Психологічні чинники: до них належать особистісні розлади, психічні хвороби, а також специфічні риси характеру, такі як імпульсивність чи схильність до ризику.[3]

- Соціальні фактори: це низький рівень освіти, вплив однолітків або кримінальне середовище, яке стимулює девіантну поведінку. Велике значення мають стосунки в родині, соціально-економічний статус, а також доступність ресурсів і можливостей для самореалізації.[2]

- Економічні фактори: бідність, безробіття та соціальна нерівність є важливими чинниками, що можуть штовхати людину на злочинний шлях у пошуках фінансового добробуту.[3]

Наприклад, особи, які ростуть у криміногенних середовищах або мають недостатню соціальну підтримку, більш схильні до девіантної поведінки. Водночас важливу роль відіграє і доступ до освіти, оскільки вищий рівень освіченості допомагає людині уникати кримінальних практик.[1]

Мотиви злочинної діяльності також можуть бути різноманітними:

- Матеріальні мотиви: більшість злочинів скоюється через бажання отримати матеріальну вигоду.

- Емоційні мотиви: гнів, помста, ревності або навіть нудьга можуть підштовхнути до скоєння злочину.

- Соціальні мотиви: прагнення до влади або визнання, тиск з боку однолітків чи бажання належати до певної групи також можуть бути рушіями злочинної поведінки.[3]

Щоб знизити рівень злочинності, важливо впливати на ці фактори через виховання, освіту та соціальні програми. Зокрема, формування у дитини позитивного морального світогляду та створення безпечного соціального середовища може відігравати ключову роль у попередженні девіантної поведінки.[1]

Отже, злочинність — це складне явище, на яке впливають численні взаємопов'язані чинники. Соціальне середовище, зокрема найближче оточення людини, відіграє вирішальну роль у формуванні схильності до злочинів, і саме тому важливо займатися профілактикою злочинної поведінки з раннього віку.

Література

1. Тематика наукових досліджень з проблем кримінології на перше десятиріччя XXI століття // Інформаційний бюлетень Координаційного бюро з проблем кримінології. – К., 2002. – Вип. 5.

2. Концепція розвитку кримінологічної науки в Україні на початку XXI століття / Інформаційний бюлетень Координаційного бюро з проблем кримінології. – К., 2002. – Вип. 5.

3. Бандурка О.М. Протидія та профілактика злочинів: монографія / О.М. Бандурка, О.М. Литвинов. – Харків: ХНУВС, 2011.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**